

Die ogen! Ze hadden hem gezien. Ze hadden h et gezien.

Uitgeput, doortrokken van totale wanhoop en met een pijn in zijn lijf die doorstraalde tot in zijn kop, doolde hij urenlang door de straten van de stad, op zoek naar Verlossing, zijn eeuwige metgezel met zich mee zeulend. Angst was de naam van de metgezel die hem kwelde, die hem zijn hele leven al gekweld had. Altijd cirkelde de Angst om hem heen, als een zwerm wespen rond een pot gelei. De Angst viel hem aan, porde hem, stak hem en blies een verwoestend gif in zijn aders. De Angst holde hem uit en vrat hem leeg. De Angst speelde een spel met hem en hij, hij was te laf, te bang om het spel te stoppen en de cirkel te doorbreken. De Angst had het gezicht van zijn moeder. Haar grimmige trekken – ooit moest dat gezicht toch zacht zijn geweest? – woonden nu in zijn hoofd. Zijn gedachten verkeerden in staat van ontbinding en de Angst vermenigvuldigde die gedachten. De Angst had nu hulp gekregen van zijn broertje Schuld om het sloopwerk op te drijven, om nog harder en meedogenlozer op hem in te beuken. Het tiranniek verbond van Angst en Schuld had zich aan hem vastgeketend en sloeg onverstoortbaar lekken in zijn godvergeten en verdoemde ziel. Jankend om wat was, bleef hij verder dwalen, ten prooi aan de tijd en haar archonten. Zelfs de stad kleinerde en bespuwde hem. De muren van de huizen en appartementsgebouwen schuurden langs zijn huid. Ze bogen zich grijnzend naar hem toe en hij hoorde hen fluisteren hoe ze hem langzaam zouden gaan verpletteren, hoe ze zijn door Angst en prakkiseren verweekte hersenen zouden vermorzelen, hoe ze zijn kiezen zouden vermalen tot gruis waar zelfs de lelijkste en meest schurftige bastaardhonden niet op zouden willen pissen, hij hoorde hen schreeuwen hoe ze het vel van zijn ziekelijk lijf zouden schrapen, hoe ze steen aan steen zijn gescleroseerde botten zouden breken, hoe ze zijn meurende ingewanden door de riolen zouden persen als voer voor de ratten. Ze schreeuwden en joelden tegen hem, ze verachtten hem om wat hij gedaan had, ze sloegen met hun deuren en rammelden met hun ramen, als een boosaardige fanfare die hem haar gemeenste beschuldigingen in wanklanken toe krijste, een kakofonie die zijn hele lichaam teisterde. De vensters van de gebouwen gilden mee en de strepen gebroken avondlicht die ze lieten vallen, brandden wonden in zijn donkere ziel.

Zelfs de elementen spanden samen tegen hem in een hels kabaal, een akoestisch pandemonium, een torment van water en wind, een afschuwelijke regenbui in een dantesk gebulder. De wind lachte hem uit en zwiepte de regen op, scherpe druppels sneden in zijn onbeschermd gezicht en lieten er efemere littekens op achter. Angst en Schuld joegen hem voort. Doelloos en nat, kop in kas, als een geslagen hond die zijn weg naar huis niet meer vond, doolde hij verder, steeds dieper de stad in, waar haar onderbuik op hem wachtte.

‘Ik zal je verkwikken’, zei de Roes, want wanneer de Angst zich helemaal voor hem opende, zijn vleugels over hem spreidde en hem zijn liefde verklaarde, dan kon alleen de Roes hem helpen. De Roes was zijn enige vriend gebleven. De anderen hadden hem verlaten. Danny, Erik, Patrick, Peter, zijn schoolvrienden, ze waren er niet meer. Geen enkele vriend was er nog. Zelfs de Gekruisigde was voorgoed verdwenen. Dat zei genoeg. ‘Komt allen tot mij, die belast en beladen zijt’, zei de Roes, ‘en ik zal u verkwikken.’

Nee, niet hier, niet in deze kroeg. Hier was hij al ooit geweest, toen hij nog student was en weinig geld had. Ook toen al zocht hij naar Verlossing. Een lijvige dalleshoer had hem mee naar boven genomen, maar de geur die van ergens tussen haar benen was opgestegen toen ze zich eenmaal volledig had ontplooid, had hem doen walgen. Jankend van Verlangen was hij weggevlucht, terug naar de stilte van zijn kamer, waar hij zich bevredigd had, zoals hij al zo dikwijls had gedaan, niet om te genieten, maar uitsluitend om het ziek makende vuur van Verlangen te doven.

‘Hier, laten we dan hier naar binnegaan’, zei de Roes. ‘Laat ons drinken, vriend, laat ons dansen, vriend, laat ons zingen.’ De Roes verleidde hem, met lieve woordjes, met beloftes van vergetelheid, Hij nodigde hem uit, opende voor hem de deur van een donkerbruin caf e. Het metalen uithangbord zwiepte driftig in de wind, krijsend van speels genot. ‘Kom’, beval de Roes en hij, hij haastte zich naar binnen. De pijn in zijn buik was erger geworden.

Het caf e was dun beklant. Verscholen in een eigen wereld van blauwgrijze rook staarden andere eenzame mannen voor zich uit, of ze keken in hun glas, mannen met pijn aan het leven, zich afvragend of ze ooit nog gelukkig zouden kunnen worden.

Everybody's going out and having fun, I'm a fool for staying home and having none. I can't get over how she set me free. Oh, lonesome me.

Neil Young zong hen luidkeels zijn liefdesverdriet toe.

There must be some way that I can lose these lonesome blues, forget about my past and find someone new, I've thought of everything from A to Z. Oh, lonesome me.

Een vrouw met een veel te lang gezicht en droeve paardenogen speelde vloekend op de flipperkast.

I'll bet she's not like me. She's out and fancy free, flirting with the boys with all her charms, but I stil love her so, and brother don't you know, I'd welcome her right back here in my arms.

Nog rechtstaande bestelde hij een gin-tonic.

‘Het is me nogal een weertje, niet?’ zei de cafébaas voor de tigste keer in zijn leven.

De man was een puisterige rocker van middelbare leeftijd, zonder enige twijfel ook middelbaar van denken, in een veel te krap AC/DC T-shirt dat zich als een trommelvel over zijn gezwollen pens had gespannen, klaar, zo leek het, om ieder moment AC van DC te zullen gaan scheiden.

There must be some way that I can lose these lonesome blues, forget about my past and find someone new, I can't get over how she set me free. Oh, lonesome me.

‘Ja. Het toilet, alstublieft?’

De baas keek hem gemelijk aan. ‘Daar.’ Hij wees vaag naar achteren, zwaar beledigd door de botte reactie op zijn vriendelijke opener.

‘Sorry, het is dringend.’

In een verontschuldiging en ook wel een beetje onderdanig gebaar de handen heffend, snelde hij in de aangewezen richting. Hij gooide de deur van het mannentoilet open en liet zich op de knieën vallen. Hij sloeg zijn armen om de wc-pot en in die innige omhelzing kotste hij Angst en braakte hij Schuld. Schokkend rechtte hij de rug, maar de penetrante, zurige geur van urine en uitwerpselen, de aanblik van de bruine spatten op de onderkant van de opstaande bril, van de zwarte schaamharen die een grillig net van fijne barstjes in het mooie, witte porselein hadden geweven, ze deden zijn maag opnieuw spastisch samentrekken en een tweede golf zuur vocht schoot omhoog uit het diepste van zijn ingewanden, schroeiende op weg naar buiten zijn slokdarm en zijn keel en klaterde met zo’n kracht en snelheid in de pot dat de spetters stinkend braaksel terugkaatsten in zijn gezicht. Zwetend en helemaal trillend stond hij op. Hij zwijmelde naar de wasbak. Met wat papieren tissues uit de automaat wiste hij het braaksel van zijn gezicht en veegde hij snot en slijm van zijn lippen. Hij snoot zijn neus, spoelde zijn mond en spuwde de laatste restjes kots, die tegen zijn tanden waren blijven plakken, uit. ‘Ziek ben ik,’ zei hij tegen zijn spiegelbeeld, ‘ziek ben ik, tot in de kern van mijn ziel.’ Met zijn armen rond zijn lijf, om zich af te sluiten, om zich te beschermen tegen zijn eigen zieke zelf, leunde hij achterover tegen de tegeltjeswand, op zoek naar adem. Nu pas merkte hij dat zijn broek nog natter was geworden, op de knieën en op de pijpen, daar waar hij ermee voor de pot in een plas pis gelegen had. Het was niet anders.

‘Kom,’ zei de Roes, ‘je bent er klaar voor.’

Hij trok de deur van het toilet achter zich dicht en ging terug naar de bar. Hij plantte zich op een kruk en dronk gulzig zijn glas gin-tonic leeg.

‘Nog een.’

Old man lying by the side of the road with the lorries rolling by, blue moon sinking from the weight of the load and the buildings scrape the sky, cold wind ripping down the alley at dawn and the morning paper flies, dead man lying by the side of the road with the daylight in his eyes.

Neil Young had het ondertussen over een andere boeg gegooid.

‘Neem er nog een’, beval de Roes.

‘Nog een.’

‘Wat scheelt er?’, vroeg de rocker.

‘Chronische zielenpijn. Ze sloopt een mens.’

‘Doe het maar rustig aan, vriend, we willen hier geen problemen.’

‘Nee, die willen we niet,’ antwoordde hij een beetje spottend, ‘die hebben we al.’

De baas keek hem vreemd aan, maakte het drankje klaar en wendde zich toen schouderophalend naar een andere klant met wie het aangenamer praten was.

Kortgesloten zat hij daar, opnieuw in zelfvernietigingsmodus, zoals vroeger. Een man in een kroeg. Een man die dronk, alleen, met velen, zichzelf verachtend om wie hij geworden was. Schuld stond in hem geschreven met letters van bloed.

‘Het leven heeft mij definitief verslagen’, mompelde hij tegen de Roes, ‘en daarom kan ik het niet langer vasthouden.’

Hij was nu helemaal alleen in zijn hoofd.

‘Binnenstappen in de kring der onbruikbaren. Op weg naar het niets. Meer is er niet.’

Don't let it bring you down, it's only castles burning, find someone who's turning and you will come around.

Zijn ogen scheurden open, de tranen stroomden volop.

‘Gaat het, maat?’, vroeg de man die het dichtst bij hem zat, slechts enkele krukken verder, troebel kijkend uit twee oude ogen die alles al gezien hadden. Zijn gele wijsvinger tikte nerveus tegen de askegel van een filterloze sigaret.

Was de man alleen maar een eenvoudige Samaritaan of was hij een spotter die de Schuld die uit zijn poriën brak, kon lezen en die de geur van Angst die met hem verkleefd was, kon ruiken? Waren Schuld en Angst de Kaïnstekens die God in zijn voorhoofd had gebrand?

‘Speelschuld is ereschuld en speelschuld dient altijd ingelost te worden, zeker als je ze gemaakt hebt bij God’, zei hij. ‘Zelfs als je niet meer in Hem gelooft’, voegde hij er schamper aan toe.

Hij schudde zijn hoofd, dronk zijn glas leeg en stond op. ‘Ik heb misdaan’, zei hij, ‘door onschuldig bloed te vergieten.’ Hij gooide wat munten op de toog en verliet het café, klaar om naar Akeldáma te gaan, waar hij door te sterven zijn verraad aan het leven zou vieren.